

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่ายังไม่เคยมีผู้ใดทำการวิจัยศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครมาก่อน อย่างไรก็ตามได้มีการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาพผู้บริโภคบ้างดังต่อไปนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

บุญยง แสงศิริกุล (2506: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบทดสอบและการสำรวจความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยสำหรับนักเรียนครูประกาศนียบัตรชั้นสูงปีสุดท้าย" โดยใช้แบบสอบถามความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยกับนักเรียนครูจำนวน 500 คน แล้วนำผลการวิจัยข้างข้อที่ไต่คะแนนตั้งแคร์อยละ 70 ขึ้นไปของนักเรียนครูประกาศนียบัตรปีสุดท้ายไปเปรียบเทียบกับความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคนพบว่า

1. นักเรียนยิ่งเรียนสูงและมีอายุมากขึ้นยิ่งมีความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดน้อยลงในเรื่อง "กินอาหารหวานมาก ๆ จะทำให้เป็นโรคเบาหวาน" และ "หมอกูสามารถทำนายโชคชะตาของคนเราได้" โดยนักเรียนครูประกาศนียบัตรชั้นสูงนักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเชื่อเรื่องนี้คิดเป็นร้อยละ 76, 78, 88 และ 71, 77, 82 ตามลำดับ
2. นักเรียนยิ่งเรียนสูงยิ่งมีความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดมากขึ้นทุกทีในเรื่อง "เวลากลางคืนไม่ควรตั้งแจกันดอกไม้ไว้ในห้องนอนเพราะจะทำให้อากาศเสียเป็นโทษต่อร่างกาย" โดยนักเรียนครูประกาศนียบัตรชั้นสูง นักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเชื่อเรื่องนี้คิดเป็นร้อยละ 84, 78 และ 70 ตามลำดับ

จินดา กาญจนสนิท (2508: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบางแห่งในเขตจังหวัดพระนคร" โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 50 ข้อ กับนักเรียนจำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความเชื่อผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศมากกว่านักเรียนหญิง

ทเพยาว์ คัมภีร์ (2523: บทคัดย่อ, 55, 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อวิชาสุขศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิต" โดยใช้แบบทดสอบเจตคติกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ 5 โรงเรียน จำนวน 171 คน และโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 20 โรงเรียน จำนวน 643 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคพบว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อวิชาสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < .05$ โดยนักเรียนหญิงมีเจตคติดีกว่านักเรียนชาย

2. หัวข้อวิชาสุขศึกษาเรื่องการเลือกใช้เครื่องอุปโภคบริโภค นักเรียนต้องการให้เพิ่มความละเอียดถี่ถ้วนเป็นร้อยละ 67.69 สำหรับหัวข้อที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคือ เรื่องการใช้จ่าย และสืบทอดอาหารคิดเป็นร้อยละ 2.73 และ 2.11

ในปีเดียวกัน อัญชดี โชติวรรณ (2523: 11-12, 40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนและครูโรงเรียนปทุมคงคาที่มีต่อการแนะนำสุขภาพ ปีการศึกษา 2522" โดยใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน และแบบสอบถามสำหรับครู กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ใช่เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 500 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคพบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 16.00 เห็นว่าการสูบบุหรี่ คี๋มสุรา เป็นของจำเป็นสำหรับผู้ชายทุกคน และนักเรียนร้อยละ 19.37 มีความเห็นว่าเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศเป็นเรื่องน่าอับอาย ควรปิดบัง

กาญจนา สิงห์แก้ว (2524: บทคัดย่อ, 31-38) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ ความคิดเห็น และแนวทางปฏิบัติทางด้านสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามความรู้ ความคิดเห็น และแนวทางปฏิบัติทางด้านสุขภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน สังกัดคอกองการมัธยมศึกษา

ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 6 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน เป็นนักเรียนชาย 157 คน นักเรียนหญิง 143 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้ทางค่านิยมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยนักเรียนหญิงมีความรู้สูงกว่านักเรียนชายเล็กน้อย ผลการเปรียบเทียบความรู้ทางค่านิยมของนักเรียนทั้งสองเพศพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นทางค่านิยมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจทั้งในทางบวกและทางลบ สำหรับความคิดเห็นทางค่านิยมทางบวกที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครคือ นักเรียนทั้งสองเพศเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่อง "ควรจกัให้มีแพทย์มาตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกปี" และเห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่อง "นักเรียนสามารถหาความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาจากสิ่งพิมพ์นอกได้ดีกว่าในโรงเรียน" ส่วนความคิดเห็นทางลบที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครคือนักเรียนทั้งสองเพศเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่อง "การปรึกษาแพทย์เมื่อมีสิ่งผิดปกติเกี่ยวกับอวัยวะเพศเป็นเรื่องน่าอับอายและไม่สุภาพ" ส่วนความคิดเห็นที่ต่างกันมากที่สุดได้แก่เรื่อง "นักเรียนสามารถหาความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาจากสิ่งพิมพ์นอกได้ดีกว่าในโรงเรียน"

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นทางค่านิยมระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงในทางลบที่เกี่ยวกับสุขภาพปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง "หากเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ ควรซื้อยารักษาด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องไปหาแพทย์" และ "การสูบบุหรี่ทำให้นักเรียนชายเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี"

3. แนวทางปฏิบัติทางค่านิยมของนักเรียนทั้งสองเพศในเรื่องที่ควรปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ พบว่านักเรียนทั้งสองเพศปฏิบัตินาน ๆ ครั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครได้แก่เรื่อง "ท่านได้ให้แพทย์ตรวจร่างกายประจำอย่างน้อยปีละครั้ง" แต่แนวทางปฏิบัติในเรื่องที่ไม่ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจโดยพบว่านักเรียนทั้งสองเพศไม่เคยปฏิบัติเลยในเรื่อง "รับประทานยานอนหลับหรือยาระงับประสาทเมื่อนอนไม่หลับหรือหงุดหงิดคึกคักฟุ้งซ่าน"

ผลการเปรียบเทียบแนวทางปฏิบัติทางค่านิยมของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงโดยส่วนรวมในเรื่องที่ไม่ควรปฏิบัติ ปรากฏว่า มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง "ท่านเสพสิ่งเสพคึกคักบางชนิด เช่น บุหรี่ สุรา"

ในปีเดียวกัน วิจิต ชาติเพชร (2524: บทคัดย่อ, 50-52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางค่านิยมระหว่างนักเรียนไทยพุทธกับนักเรียนไทยมุสลิมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเขตการศึกษา 2" โดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนแบบสอบถามความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติทางค่านิยมของนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 487 คน เป็นนักเรียนไทยพุทธจำนวน 321 คน นักเรียนไทยมุสลิมจำนวน 166 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครวมว่า

1. นักเรียนชายมีทัศนคติในหมวดระบบสืบพันธุ์และการเปลี่ยนแปลงทางกายของเท็กซัยรุ่นดีกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ได้แก่ เรื่อง "ชายหญิงที่แต่งงานกันเป็นเพราะบุพเพสันนิวาส" "ความต้องการทางเพศเป็นเรื่องธรรมดาของหนุ่มสาว" "คิมน้ำมะพร้าวขณะมีประจำเดือนทำให้ประจำเดือนหยุด" "หญิงที่ไม่มีประจำเดือนจะเป็นโรคจิต" สำหรับข้อที่ไม่แตกต่างกัน คือ "การสูบบุหรี่หลังจากออกกกำลังกายไม่มีผลต่อการออกกกำลังกายครั้งต่อไป" "สตรีในขณะมีประจำเดือนไม่ควรออกกกำลังกาย" "คนที่มีสมรรถภาพทางร่างกายดีไม่จำเป็นต้องเป็นนักกีฬา"

2. การปฏิบัติทางค่านิยมรวมทุกหมวดของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) โดยนักเรียนชายมีการปฏิบัติดีกว่านักเรียนหญิง 2 ข้อ คือ "นักเรียนรับประทานยาปฏิชีวนะหรือยาหยอดทุก ๆ กีบ ๆ บ้างไหม" "นักเรียนเคยอธิบายหรือแนะนำวิธีการวางแผนแก่ญาติพี่น้อง หรือคนอื่นบ้างหรือไม่"

และสิวภรณ์ โภศล (2524: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีที่มีต่อวิชาสุขศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 194 คน เป็นนักเรียนชาย 78 คน นักเรียนหญิง 116 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครวมว่าความสนใจในเนื้อหาวิชาสุขศึกษาของนักเรียนทั้งสองเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ในเรื่อง "ความรู้เรื่องสารเป็นพิษที่เจือปนในอาหาร เช่น สี ผงชูรส ฯลฯ" "การระบายอารมณ์ทางเพศ" "ความสัมพันธ์ระหว่างความอ่อนความยอมกับสุขภาพและโรคต่าง ๆ"

นนทลี วิษณุ (2525: บทคัดย่อ, 99-106) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เจตคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร"

เก็บข้อมูลโดยใช้แบบแจกคิกข้อปัญหาสิ่งแวดล้อมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน กรุงเทพมหานครจำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานครมีเจตคติข้อปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงนิมานในระดับสูง สำหรับข้อที่เกี่ยวกับ สุขภาพผู้บริโภคนที่แสดงเจตคติที่ดี ได้แก่

1. นักเรียนควรรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย แม้จะไม่อร่อยก็ตาม
2. เมื่อพิจารณาในแง่ของโภชนาการแล้ว ไม่จำเป็นต้องใส่ผงชูรสเลย
3. ถ้าพบว่าเครื่องอุปโภค บริโภคไม่ได้มาตรฐานต้องประกาศให้รู้ทั่วกัน
4. การเลือกซื้อภาชนะสำหรับเด็ก ควรเลือกภาชนะเรียบไม่มีสีและลวดลาย

แม้จะดูไม่สวยล่อใจเด็กก็ตาม

5. นักเรียนควรเลือกทานอาหารที่ไม่มีสี แม้จะแลดูไม่น่ากินก็ตาม
6. การใช้จุลพลาสติกใส่ขนมดีกว่าการใช้ใบทองห่อเพราะสะดวกกว่า
7. การซื้อหาเครื่องอุปโภค บริโภค เช่น เครื่องกระป๋อง อาหารต่างๆ ควร

ทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ

ส่วนข้อที่นักเรียนเจตคติที่ไม่ดี ได้แก่

8. ไม่ควรประกาศรายชื่อเครื่องอุปโภค บริโภคที่ไม่ได้มาตรฐาน ต้องคัดเตือน

และให้โอกาสแก้ตัว

9. คนในกรุงเทพควรรับประทานอาหารกระป๋องเพราะสะดวกในการบริโภค

และไม่มีพิษร้ายแรง

10. นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารที่อร่อย แม้จะแลดูไม่น่ากินก็ตาม

ในปีเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ทำการสำรวจ "ความคิดเห็นในการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2525" (2525: 1-12) กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั่วประเทศจำนวน 5,000 คน ซึ่งกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ 24 จังหวัด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามผ่านทางผู้เข้ารับการอบรม "สื่อแกนนำผู้บริโภค" ที่ประจำอยู่ในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้ส่งต่อไปยังผู้บริโภคที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการสำรวจระหว่างวันที่ 20 มกราคม ถึง 20 มิถุนายน 2525 ผลการสำรวจพบว่า

1. นักเรียน นักศึกษาใช้คุณภาพของสินค้าเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกซื้อมากที่สุด รองลงมาคือราคา และปริมาณของสินค้าคิดเป็นร้อยละ 76.13, 63.32

และ 39.95 ตามลำดับ

2. นักเรียน นักศึกษาอ่านฉลากก่อนซื้อสินค้ามากที่สุด รองลงมา คือ อ่านบ้างไม่อ่านบ้างคิดเป็นร้อยละ 68.84 และ 29.15 ตามลำดับ และทดลองซื้อ สินค้าตามคำโฆษณามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 82.91 นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชน ผู้บริโภคทั้ง 2 เพศทดลองซื้อสินค้าในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันคือเพศหญิงทดลองซื้อ สินค้าตามคำโฆษณาคิดเป็นร้อยละ 82.73 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 80.55

3. ผู้บริโภคที่เป็นนักเรียน นักศึกษาทราบข่าวสารการคุ้มครองผู้บริโภค จากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือจากหนังสือพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 69.35 และ 50.25 ตามลำดับ

4. เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้า/บริการ (ซึ่งการไม่ได้รับความเป็นธรรมในที่นี้หมายถึง การซื้อสินคาราคาสูงผิดปกติ หรือปริมาณและคุณภาพสินค้า ไม่ตรงตามระบุในฉลาก และได้รับอันตรายจากสินค้าที่ซื้อไป) ผู้บริโภคที่เป็น นักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่จะร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.70

5. ผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับปริญญามีความเห็นว่า การคุ้มครอง ผู้บริโภคมีความจำเป็นอย่างยิ่งมากที่สุดประมาณร้อยละ 80.11 ผู้ที่มีการศึกษาระดับ อุดมศึกษา อาชีวศึกษา และมัธยมศึกษามีความเห็นในอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือ ประมาณร้อยละ 71 ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีความเห็นว่ามีความ จำเป็นน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.08

เยาวภา เวคะวากยานนท์ (2527: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับประชากรศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่โรงเรียน รัฐบาลในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนจำนวน 823 คน จาก โรงเรียนชาย 1 โรงเรียน โรงเรียนหญิง 3 โรงเรียน โรงเรียนสหศึกษา 6 โรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. เพศของนักเรียนมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในด้านความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับประชากรศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ อาชีพและรายได้ของบิดามารดาของ

นักเรียนพบว่าไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในค่านิยม และทัศนคติเกี่ยวกับประชากรศึกษาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับประชากรศึกษายานกลางคิดเป็นร้อยละ 55.3 และมีทัศนคติค่อนข้างไปในทางบวกคิดเป็นร้อยละ 73.3 โดยพบข้อทัศนคติที่เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครวมที่ค่อนข้างไปในทางบวกคือ เมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อยควรไปซื้อยามารับประทานเอง ไม่ควรไปหาแพทย์ตรวจเพราะแพทย์คิดค่ารักษาแพง และผู้ชายที่ทำหมันจะทำงานหนักไม่ได้

ในปีเดียวกันจินตนา สราวุธพิพิทักษ์ (2527: 20-26) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพจริงเกี่ยวกับสุขปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของผู้ปกครอง" โดยใช้แบบสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2527 จำนวน 365 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาและฐานะเศรษฐกิจคือ ร้อยละ 33.18 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 9,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.70 รองลงมาคือ 5,501-7,500 บาทคิดเป็นร้อยละ 20.56 เป็นผลให้การรับรู้ของผู้ปกครองในสภาพจริงที่เกี่ยวกับสุขปฏิบัติในเรื่องสุขภาพผู้บริโภครวมค่าเฉลี่ยคือ การเลือกซื้อสินค้าต่าง ๆ โดยยึดหลักคุณภาพและความจำเป็นในการใช้ รู้จักเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ถูกต่อความประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม หลีกเลี่ยงการจู้จี้จุกจิกเลือกซื้ออาหารดิบ เช่น เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ผักผลไม้ที่ถูกต้อง เลือกซื้ออาหารหรือขนมที่ไม่ใส่สี สามารถหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มที่รสจัด และผู้ปกครองมีความเห็นว่านักเรียนมีสุขปฏิบัติปานกลางในเรื่องการห้ามผู้ประจบประแจงอาหารไม่ต้องใส่ผงชูรสในอาหาร การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงค่าโฆษณาราคาหรือของแถม รู้จักเลือกใช้บริการสุขภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยเมื่อต้องการไปรับบริการด้านสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2528: 1-6) ได้ทำการสำรวจ "โครงการสำรวจความรู้ความนึกเห็นของประชาชนในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2528" เก็บรวบรวมข้อมูลโดย

การสัมภาษณ์ประชาชนชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปซึ่งกระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ 26 จังหวัดที่รวบรวมมาจากรจำนวน 10,898 คน โดยแบ่งเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจำนวน 5,194 คน และนอกเขตเทศบาลจำนวน 5,704 คน ทำเนิ การสำรวจระหว่างวันที่ 23 สิงหาคม 2528 - 10 กันยายน 2528 ผลการสำรวจ พบว่า

1. นักเรียน นิสิต นักศึกษาไม่ทราบว่ามีการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองผู้บริโภค น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.1 แต่เป็นกลุ่มที่รับทราบข่าวสารหรือมีความรู้มากที่สุดคิด เป็นร้อยละ 89.8 และทราบข่าวการร้องเรียนจากผู้บริโภคที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือถูกเอาเปรียบจากการซื้อขายหรือบริการคิดเป็นร้อยละ 40.8 นอกจากนี้ ยังเห็นว่าการคุ้มครองผู้บริโภคมีความจำเป็นมากคิดเป็นร้อยละ 98.8

2. กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษาไม่ทราบว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ประธานอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 74.8 และไม่ทราบ ว่ามีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรมและสมาคมเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคคิดเป็นร้อยละ 76.7

3. นักเรียน นิสิต นักศึกษาเห็นว่าราคาสินค้ามีประโยชน์มากคิดเป็น ร้อยละ 73.6 และใช้คุณภาพสินค้าเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจซื้อมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 89.3

พรชัย ปาจริยวงศ์ (2529: 51-52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ยาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 จากโรงเรียน 3 ประเภท คือ โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียน สหศึกษาจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) คือเมื่อ เจ็บป่วยเพียงเล็กน้อยจะซื้อยามารับประทานเองก่อน ถ้าไม่หายจึงไปพบแพทย์ และ พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการปฏิบัติระหว่างนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในเรื่องการ ซื้อยาจากร้านขายยามาใช้เองเมื่อต้องการที่จะใช้ยา ใช้ยาในปริมาณที่มากกว่าที่ แพทย์สั่งให้เล็กน้อยเพื่อให้ยามีความแรงและได้ผลเร็ว การรับประทานวิตามินบำรุง ร่างกายและป้องกันโรคบางชนิดอยู่เสมอ

อัจฉรา เกิกมงคล (2529: 29-35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การดูแลสุขภาพตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร" เปรียบเทียบตัวแปรเพศ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 390 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพผู้บริโภครวมว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในสิ่งที่ควรปฏิบัติในเรื่อง ฉันทปฏิบัติความฉลาดงาโดยเคร่งครัด ฉันทสังเกตลักษณะยาและอ่านวันหมดอายุของยาก่อนที่จะใช้ เวลาเจ็บป่วยฉันทกินยาครบขนาดตามที่แพทย์สั่ง ฉันทล้างหน้าด้วยน้ำและสบู่อ่อน ๆ เพื่อป้องกันสิ่ว เมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อยฉันทใช้ยาสามัญประจำบ้านรักษาโรคด้วยตนเอง ฉันทเลือกซื้ออาหารโดยยึดหลักประโยชน์และคุณภาพ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ฉันทใช้หลักธรรมทางศาสนาเข้าแก้ไข สำหรับการดูแลสุขภาพตนเองในสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องคือไปนั ฉันทกินยานอนหลับเมื่อฉันทนอนไม่หลับ เมื่อฉันทรู้สึกเหนื่อยหรืออ่อนเพลียฉันทดื่มยาชูกำลัง ฉันทซื้อยารักษาร่างกายตามคำโฆษณาทางสื่อมวลชน ฉันทใช้ยาอันตรายโดยที่แพทย์ไม่ใ้สั่ง ฉันทดื่มน้ำชาหรือกาแฟ และไม่พบความแตกต่างกันในเรื่องฉันทเคยใช้ยาที่แพทย์สั่งไว้สำหรับบุคคลอื่น ฉันทดื่มน้ำอัดลม

อรชร ปิตานนท์ (2529: บทคัดย่อ, 26-34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคตะวันออกเฉียง" โดยใช้แบบสอบถามไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงจำนวน 450 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพผู้บริโภครวมว่า

1. นักเรียนทั้งสองเพศมีความคิดเห็นในทางบวกในเรื่อง "การคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อหลักธรรมของศาสนา" "การทำหมันทำให้สมรรถภาพทางเพศลดลง" "คนที่เป็นกามโรคสามารถซ้อยารักษาเองได้โดยไม่จำเป็นต้องให้แพทย์ตรวจรักษาเสมอไป" "เรื่องอวัยวะเพศและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของร่างกายไม่ควรนำไปปรึกษาผู้ใหญ่เพราะว่าเป็นเรื่องน่าอาย" และมีความคิดเห็นเป็นกลางในเรื่อง "การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองทำให้สมองเสื่อมและเป็นโรคจิต" นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนหญิงมีความคิดเห็นในทางบวกเรื่อง "ขณะมีประจำเดือนไม่ควรออกกำลังกายทุกชนิด" ในขณะที่นักเรียนชายมีความคิดเห็นเป็นกลางในเรื่องนี้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ผู้บริโภครู้คือ "การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองทำให้สมองเสื่อมและเป็นโรคจิต"
 "คนที่เป็นกามโรคสามารถซื้อยารักษาเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องให้แพทย์ตรวจรักษา
 เสมอไป" "ผมมีประจำเดือนไม่ควรออกก่าดังกายทุกชนิด"

การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ฮาร์ริสัน (Harrison 1963: 2409) ทำวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์
 ทหาความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนรัฐบาล
 ในเขตเทศบาลของเมืองสองเมืองในสหรัฐอเมริกา" (A Determination of the
 Prevalence of Certain Harmful Health Misconceptions, Among
 Junior High School Students Attending Public School in
 Metropolitan Areas) โดยใช้ข้อสอบ 2 ฉบับที่มีความเชื่อถือได้ (reliability)
 .863 และ .870 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อสอบทั้งสองเป็น .793 ผลปรากฏว่า
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชายมีความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพเท่าเทียมกับนักเรียนหญิง
 และนักเรียนที่เรียนในชั้นสูงกว่ามีความเชื่อที่ผิดน้อยกว่าผู้ที่เรียนในชั้นต่ำกว่า

ดาร์วิน (Darwin 1969: 731-735) ทำการวิจัยเรื่อง "ความแตกต่างใน
 สุขปฏิบัติของนักเรียนที่มีฐานะต่ำ และนักเรียนที่มีฐานะปานกลางในโรงเรียนเตรียมอุดม
 ศึกษาอัลเบิร์ต แกลลาติน (Albert Gallatin) ในรัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศ
 สหรัฐอเมริกา" (Health Behavior Differences Between Low and
 Middle Social Class Students in Albert Gallatin, High Schools
 of Pensyillvania in the United States of America) โดยใช้กลุ่ม
 ตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 10 ที่มีฐานะต่ำและฐานะปานกลาง ซึ่งมีเกรดเฉลี่ยระหว่าง
 0.8-3.5 จำนวน 64 คน โดยได้ทำการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ 10 เรื่องคือ
 โภชนาการ สุขภาพจิต สุขภาพในครอบครัว การติดเชื่อโรคต่างๆ สวัสดิศึกษา
 การปฐมพยาบาล อนามัยชุมชน สุขภาพฟัน สันทนาการ และการพักผ่อน จากผลการวิจัย
 พบว่าโดยส่วนรวมสุขปฏิบัติของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มจะใกล้เคียงกันมาก แต่มีความ
 แตกต่างกันในเรื่องสวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาลและสุขภาพฟัน ส่วนนักเรียนที่มีฐานะ
 ปานกลางจะมีสุขปฏิบัติดีนอยมากในเรื่องโภชนาการและสุขภาพจิต

บรัสและฟิชเชอร์ (Bruss and Fisher 1970: 57-61) ได้ทำ

การสำรวจเรื่อง "ความเชื่อที่ผิดในเรื่องสุขภาพผู้บริโภค" (Some Possible Psychological Dynamics of Consumer Health Misconception) ผลการสำรวจพบว่านักเรียนตอบถูกในเรื่องพระราชบัญญัติต่าง ๆ และการคุ้มครองทางกฎหมายมีเพียงร้อยละ 12.37 โดยนักเรียนมีความเชื่ออย่างผิด ๆ ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของชุมชนมีบทบาทในการออกพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อส่งเสริม และปกป้องสุขภาพอนามัยของชุมชน ร้อยละ 49 ตอบถูกในเรื่องเกี่ยวกับการโฆษณา เผยแพร่ข่าวสารสุขภาพอนามัยโดยนักเรียนเหล่านั้นเชื่อว่าพระราชบัญญัติต่าง ๆ จะประกันว่าผลิตภัณฑ์ที่โฆษณานั้นเชื่อถือได้ และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการในแต่ละท้องถิ่นแล้วว่าปลอดภัย และให้ผลคุ้มค่าโฆษณา สำหรับในค่านโยบายการตอบถูกร้อยละ 36.04 โดยนักเรียนส่วนใหญ่เชื่อว่า การใช้วิตามินต่าง ๆ เป็นวิธีหนึ่งที่จะให้โภชนาการครบถ้วน และเป็นวิธีรักษาความผิดปกติของร่างกาย

ซวาร์ท (Schwartz 1975: 28-31) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติทางโภชนาการในนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษา" (Nutrition Knowledge, Attitude, and Practice of High School Graduates) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน ซึ่ง 171 คน เคยเรียนวิชาคหกรรมศาสตร์สาขาอาหารและโภชนาการ ส่วนอีก 142 คนไม่เคยเรียนวิชาคหกรรมศาสตร์มาก่อน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเคยเรียนวิชาคหกรรมศาสตร์สาขาอาหารและโภชนาการมาก่อนไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้ในการทดสอบความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติทางโภชนาการ ความรู้ทางโภชนาการและทัศนคติทางบวกที่มีต่อโภชนาการของนักเรียนได้มาจากแหล่งอื่น ๆ มากกว่าที่ได้จากการเรียนวิชาคหกรรมศาสตร์ในระดับมัธยม และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความรู้ กับทัศนคติทางโภชนาการ ทัศนคติกับการปฏิบัติทางโภชนาการ แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความรู้ และการปฏิบัติทางโภชนาการ

โรเนย์ (Roney 1975: 3426-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่องยาเสพติด ทัศนคติที่มีต่อยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดระหว่างนักเรียนชั้น 12 ในโรงเรียนอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 และอันดับที่ 3 ในรัฐมอนทานาตะวันตก" (A Comparative Study of Knowledge, Attitudes

Toward Drugs and Use of Drugs Twelfth Grade Students in
Class 1, 2 and 3 Schools in Western Montana)

เพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องยาเสพติด หัตถ์คดีที่มีค่อยาเสพติด และการใช้ยาเสพติด
แยกตามเพศและขนาดของโรงเรียนที่ไม่เป็นสหศึกษา โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจาก
นักเรียนชั้น 12 จากโรงเรียน 3 แห่ง จำนวนแห่งละ 100 คน แบบสอบถามมี 3 ตอน
ได้แก่ เรื่องความรู้หัตถ์คดีและการใช้ยาเสพติด 7 ชนิดคือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
แอมเฟตามีน บาร์บิทูเรท เฮโรอีน แอดเฮสติ กัญชา และยาสูบ ผลการวิจัยพบ
ว่า การมีความรู้มีไคทำให้มีหัตถ์คดีที่ไม่ค่อยาเสพติดคือ คนที่มีความรู้ก็อาจคียาเสพติด
ไค การมีความรู้มีไคทำให้การคียาเสพติดน้อยลง นักเรียนที่มีหัตถ์คดีจะหันไปใช้ยา
เสพติดมาก ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องยาเสพติดและหัตถ์คดีค่อยาเสพติดไครับ
อิทธิพลส่วนใหญ่จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างหัตถ์คดีค่อยาเสพติด
และการใช้ยาเสพติดพบว่าไครับอิทธิพลส่วนใหญ่จากการอยู่ร่วมกันของนักเรียนเพศเดียวกัน

ฟัสสิโล (Fusillo 1976: 29-30) ไคศึกษาเรื่อง "การทดสอบ
ไอคิวิผู้บริโภคในเรื่องอาหาร" (Testing Consumers' Food I.Q.)

โดยใช้แบบทดสอบไอคิวิเรื่องอาหารกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,664 คน ซึ่งเป็นผู้ทำ
หน้าที่ซื้ออาหารสำหรับครอบครัวมากกว่าครึ่งหนึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. ร้อยละ 15 ของผู้ถูกสำรวจไคหันมาซื้ออาหารชนิดที่ก่าลังลดราคาพิเศษ
และหันมาใช้บริการ ของร้านที่มีบริการสมนาคุณถูกค้ำมากขึ้น
2. ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ถูกสำรวจไคตรวจสอบส่วนประกอบของอาหาร
จากฉลากก่อนซื้อ ร้อยละ 33 ของผู้ถูกสำรวจไคฉลาดเป็นเครื่องคักคิสนใจในการเลือก
อาหารและเครื่องดื่ม และพบว่าประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจเกือบทุกอย่างบนฉลาก ผู้ที่
จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเข้าใจสิ่งที่พิมพ์อยู่บนฉลากไคอย่างคิ นอกจากนี้ยังพบว่า
ประมาณ 2 ใน 5 ของผู้ถูกสำรวจไคตรวจสอบราคาอาหารค่อนหน่วยคิ้ว
3. ผู้ถูกสำรวจส่วนใหญ่จะดูอายุของอาหารจากวันเคียน ปีที่ก่าหนดไว้บน
ภาชนะที่บรรจุ แต่ยังมีคความเข้าใจในเรื่องนี้้อยมาก
4. การตรวจสอบความเชื่อเกี่ยวกับอาหารพบว่า 7 ใน 10 ของผู้ถูกสำรวจ
เชื่อว่าผักกระป๋องหรือแช่แข็งไม่มีคคุณค่าทางอาหารสูงเท่ากัผักสด และ 6 ใน 10
กล่าวว่วาวิคะมิ้นธรรมชาติคิกว่าวิคะมิ้นสังเคราะห์

โจนส์ (Jones 1979: 1555) ได้วิจัยเรื่อง "การประเมินผลความต้องการด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในนครฟิลาเดเฟีย" (An Evaluation of the Health Needs of Developing Adolescents in the Philadelphia Public Senior High Schools) เพื่อสำรวจความต้องการด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในนครฟิลาเดเฟีย โดยเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 8 โรงเรียน จาก 24 โรงเรียน ในนครฟิลาเดเฟีย และครูที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพ โรงเรียนละ 1 คน ทดสอบแบบทดสอบแล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบความต้องการระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง และเปรียบเทียบความต้องการด้านสุขภาพระหว่างครูกับนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการทางสุขภาพของนักเรียนชายและหญิงต่างกันในเรื่องโภชนาการ โรคติดต่อ ปัญหาสุขภาพของชาติ อนามัยชุมชนและอนามัยส่วนบุคคล
2. ความต้องการทางด้านสุขภาพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงตรงกันในเรื่องสุขภาพจิต เพศศึกษา การศึกษาเรื่องสุรา ยาสูบและยา การเจริญเติบโต การฆ่าเชื้อโรค สุขภาพผู้บริโภค การแต่งงาน และการครองเรือน การปฐมพยาบาล การฆ่าตัวตาย พืชนาการ ของเด็กและความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารก
3. ความต้องการทางด้านสุขภาพที่ตรงกันในเรื่องโภชนาการ เพศศึกษา สุขภาพผู้บริโภค อนามัยชุมชนและส่วนบุคคล

เฟลด์แมน (Feldman 1983: 140-143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ข่าวสารเรื่องโภชนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาในเคนยา" (Communicating Nutrition to High School Students in Kenya) ใ้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น 1 และ 2 ของโรงเรียนมัธยมในเคนยา จำนวน 514 คน แบ่งเป็นนักเรียนหญิง 260 คน นักเรียนชาย 254 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโภชนาการบ้าง แต่ยังไม่มีความเข้าใจลึกเกี่ยวกับเรื่องน้ำอัดลมโดยเชื่อว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ มีคุณค่าต่อร่างกาย และไม่ตระหนักในคุณค่าของอาหารและผลไม้พื้นเมือง นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่าอาหารที่มีประโยชน์ต้องเป็นอาหารที่มีราคาแพง ต้องใช้เงินจำนวนมากในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์คือสุขภาพแทนที่

จะซื้ออาหารในท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อสุขภาพด้วยราคาไม่แพง

สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่ายังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาในเรื่องนี้โดยเฉพาะ ส่วนใหญ่ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพด้านประชากรศึกษา เพศศึกษา ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยมีทั้งการศึกษาทางด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ หรือทำการศึกษาค้นคว้าด้านหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภค สรุปได้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคไม่มีความสัมพันธ์กับอาชีพ รายได้ของบิดามารดา ยกเว้นตัวแปรเพศมีผลให้ความรู้ และทัศนคติของนักเรียนแตกต่างกัน
2. ทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจทั้งในทางบวกและทางลบ
3. ทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคในทางลบระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน
4. การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคของนักเรียนทั้งสองเพศในเรื่องที่ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ และไม่น่าพอใจสำหรับเรื่องที่ไม่ควรปฏิบัติ
5. การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในสิ่งที่ควรปฏิบัติพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน แต่ในสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติพบว่า มีทั้งที่แตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ไม่พบว่าได้มีผู้ใดได้ทำการศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะเช่นเดียวกับในประเทศไทย แต่มีบางส่วนที่เกี่ยวข้องอยู่บ้างสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายน้อย ความรู้และทัศนคติทางบวกที่มีต่อวิชาโภชนาการของนักเรียนได้มาจากแหล่งอื่นๆ มากกว่าที่ได้จากการเรียนวิชาศนกรรมศาสตร์ในระดับมัธยม
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพและเรื่องโภชนาการเท่าเทียมกัน และนักเรียนยิ่งเรียนสูงยิ่งมีความเชื่อที่ผิดน้อยลง
3. นักเรียนทั้งสองเพศมีสุขปฏิบัติใกล้เคียงกันมาก โดยนักเรียนที่มีฐานะปานกลางมีสุขปฏิบัติค่อนข้างมากในเรื่องโภชนาการและสุขภาพจิต

4. นักเรียนทั้งสองเพศมีความต้องการทางค่านิยมสุขภาพตรงกันในเรื่อง โภชนาการ และเรื่องสุขภาพผู้บริโภครวม

5. มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความรู้เกี่ยวกับทัศนคติทาง โภชนาการ ทัศนคติกับการปฏิบัติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความรู้และการปฏิบัติทางโภชนาการ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่านักเรียนยังมีความรู้น้อย มีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และมีการปฏิบัติในเรื่องสุขภาพผู้บริโภครวมอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจในสิ่งที่ควรปฏิบัติ และไม่น่าพอใจในสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ ทว่าประเทศไทยยังคงขาดความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคของนักเรียน นอกจากนี้การวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้โดยตรง และผู้วิจัยมีความเห็นว่านักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพผู้บริโภครวมมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งหลักสูตรในปัจจุบันมุ่งเน้นการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จึงเชื่อว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจบการศึกษาไปแล้วควรมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคที่ถูกต้อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษารวบรวมเรื่องความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และโครงการสุขภาพในโรงเรียนเพื่อแสวงหาแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้บริโภครวมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย